

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

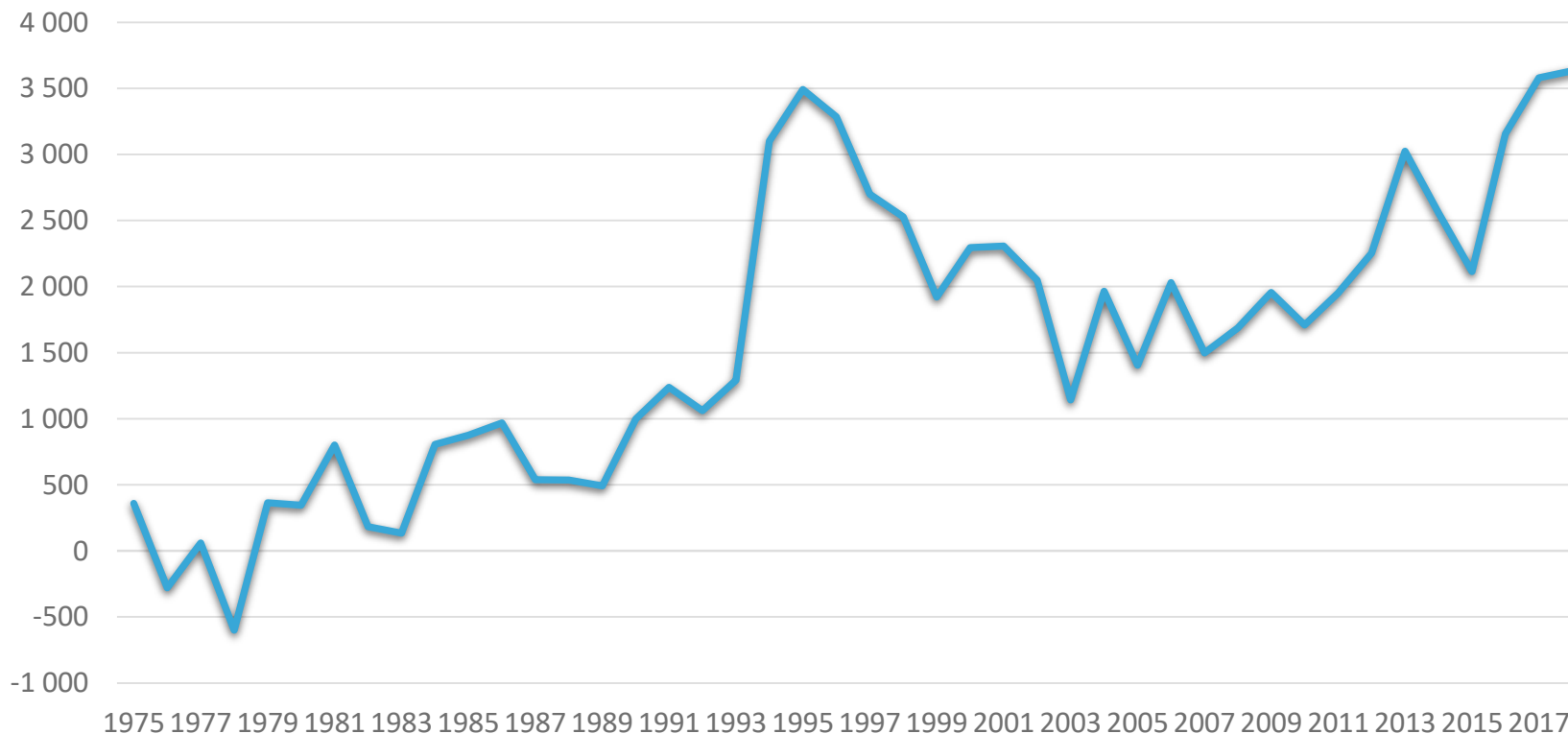
Tulevaisuuden Tampere

Tampereen pormestari Lauri Lyly

TAMPEREEN KAUPUNKI

Väestönkasvu Tampereella 1975-2018

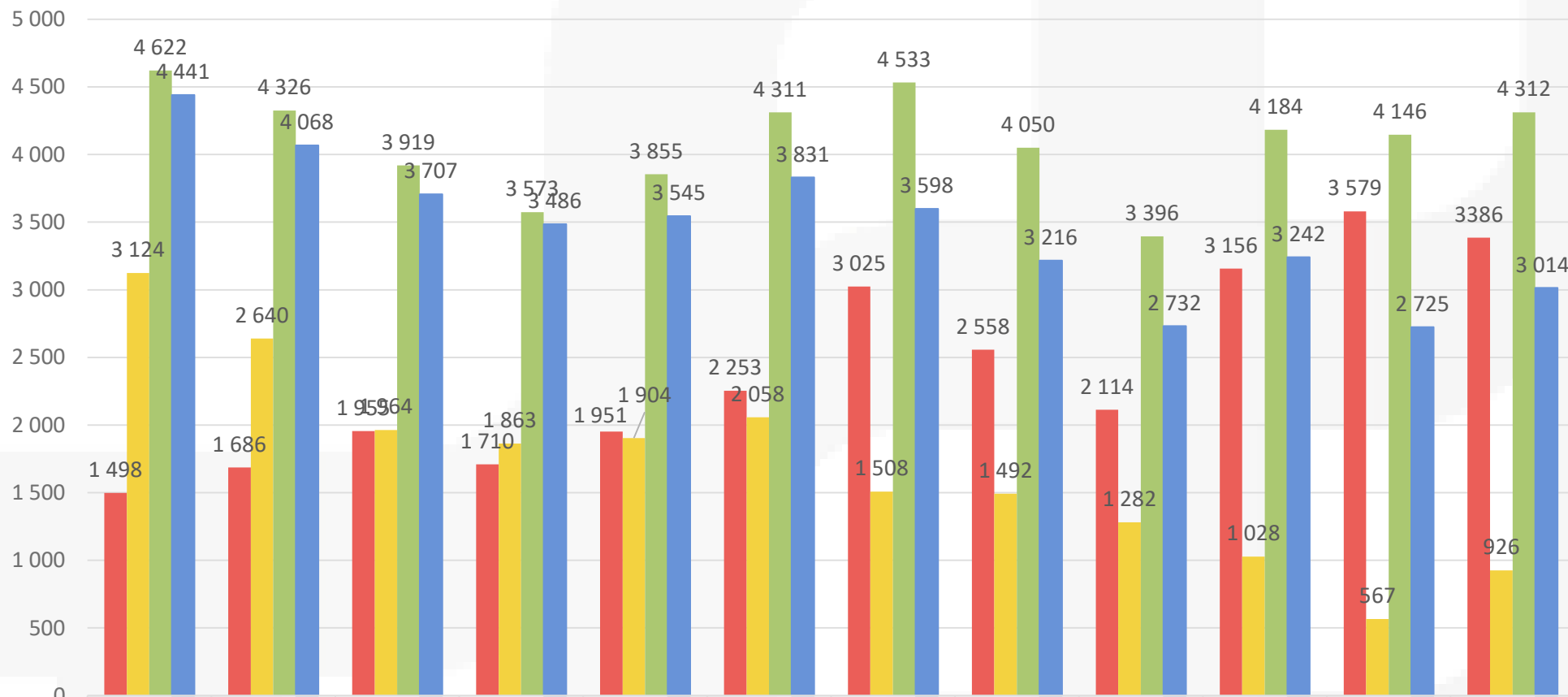

Kolmen viime vuoden aikana kaupungin väkiluku on kasvanut yli 3 000 asukkaalla vuodessa.

Edelliset peräkkäiset voimakkaan kasvun vuodet sijoittuvat 1990-luvun puoleen väliin kotikuntalain uudistamisen jälkeiseen aikaan.

Tampere on kasvanut viimeisten 10 vuoden aikana noin 24 000 asukkaalla.

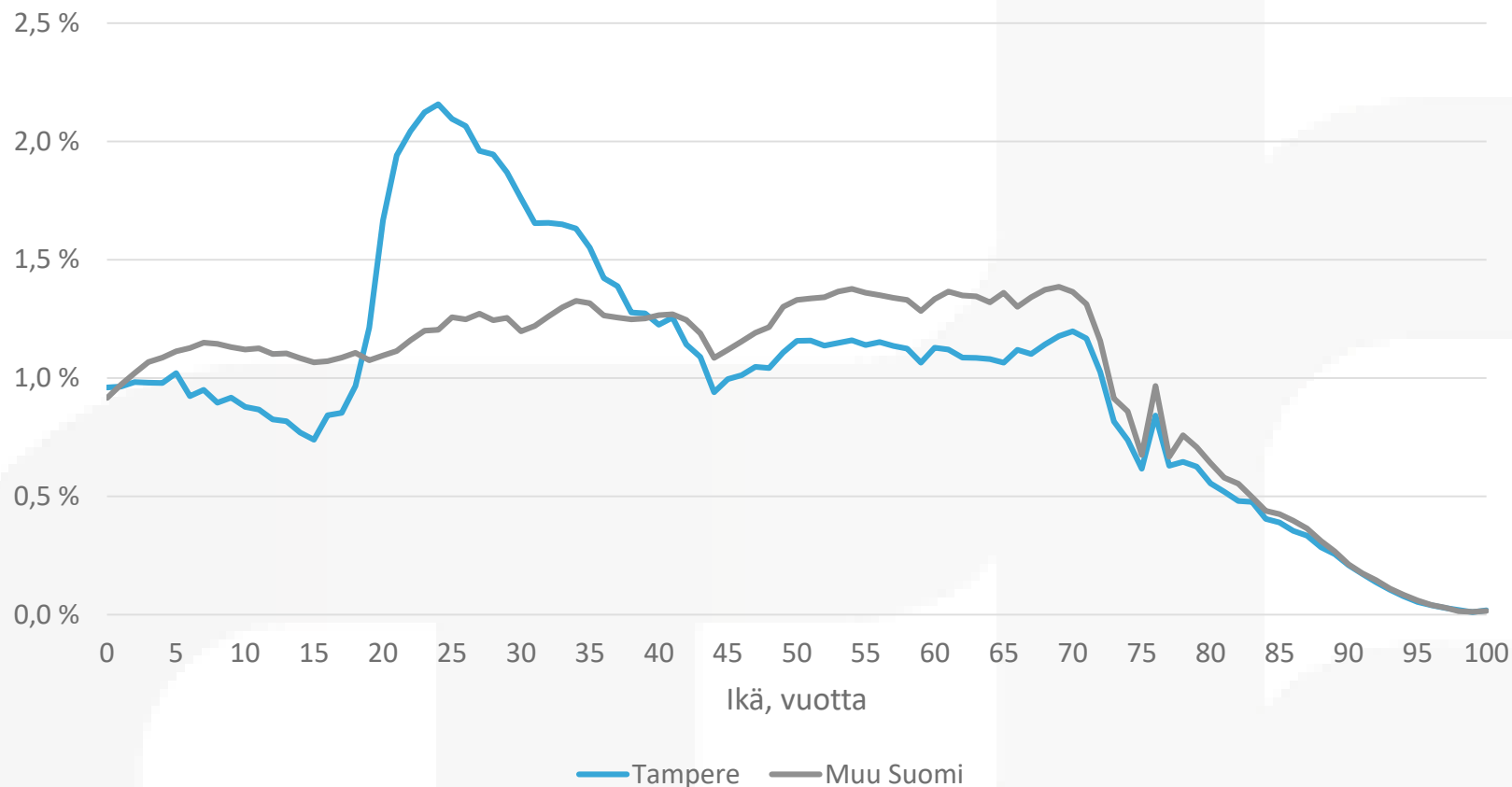
Väestönmuutos 2007-2018

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
■ Tampere	1 498	1 686	1 955	1 710	1 951	2 253	3 025	2 558	2 114	3 156	3 579	3 386
■ Kehyskunnat	3 124	2 640	1 964	1 863	1 904	2 058	1 508	1 492	1 282	1 028	567	926
■ Kaupunkiseutu (Tampere + kehyskunnat)	4 622	4 326	3 919	3 573	3 855	4 311	4 533	4 050	3 396	4 184	4 146	4 312
■ Pirkanmaa	4 441	4 068	3 707	3 486	3 545	3 831	3 598	3 216	2 732	3 242	2 725	3 014

Ikärakenne Tampereella ja koko maassa

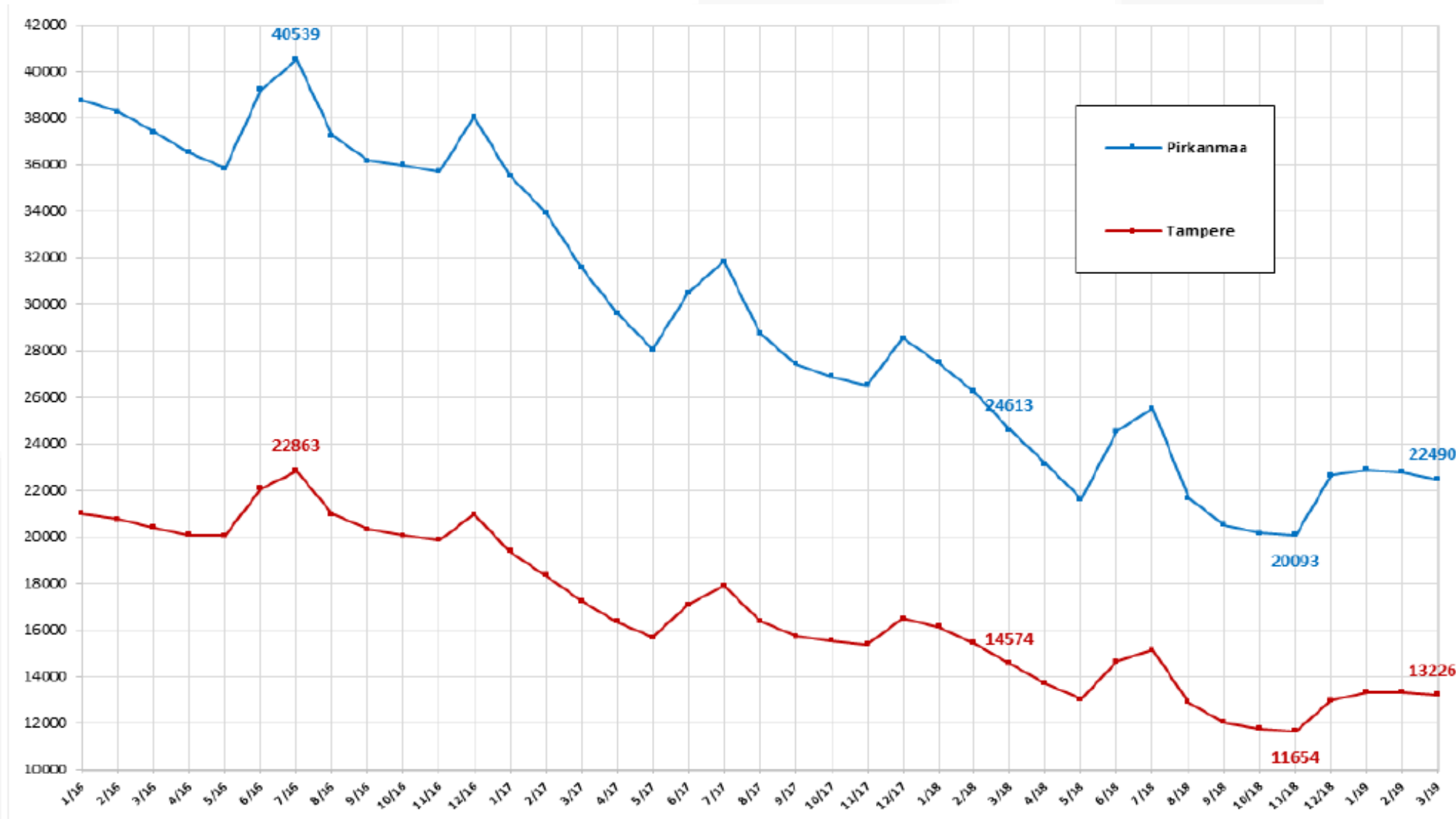
Ikäluokan osuus koko väestöstä, %

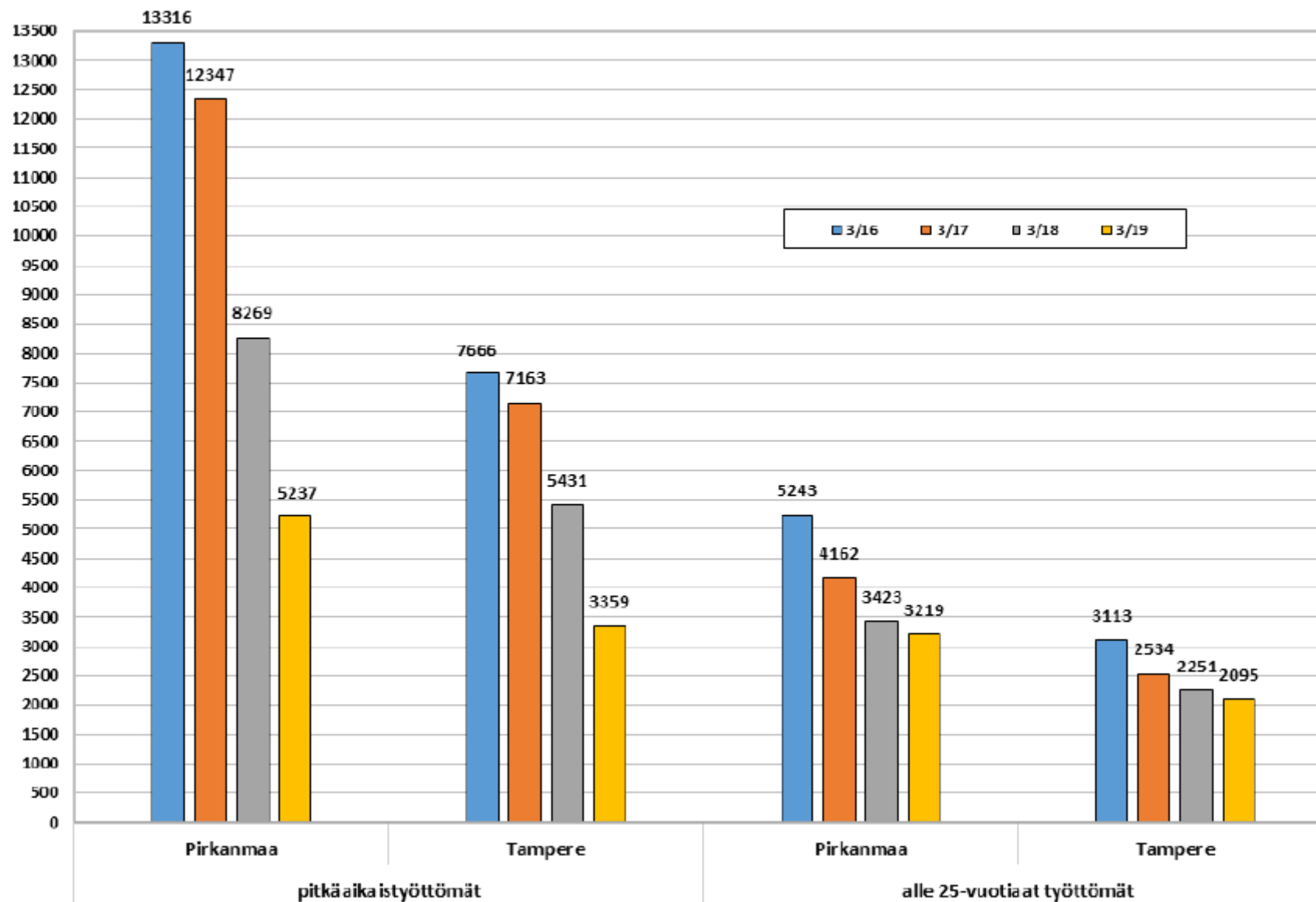
Tampereella nuorten aikuisten osuus väestöstä on merkittävä, suurin ikäluokka on 24-vuotiaat.

Hieman yli 35 % tamperelaisista on 20-40 vuotiaita. Muussa Suomessa osuus on noin 25 %.

Työttömät työnhakijat 2016 alkaen

Pitkäaikaistyöttömät ja alle 25-vuotiaat työttömät 3/2016 - 3/2019 Pirkanmaa ja Tampere

Kaupungistuminen on fakta, ei mielipide

- Se tukee tiiviin kaupunkirakenteen syntyä ja vahvistaa Tampereen asemaa osaamiskeskittymänä, mikä on etu alueen yrityksille.
- **Kaupunkipolitiikka** on keskiössä monien haasteiden ratkaisemisessa. **Osaamispotentialimme** on valtava.
- **Kaupungit ovat ratkaisu**, ei osa ongelmaa, työkaluina esimerkiksi:
 - Ilmastonmuutoksen torjunta ja sujuvat liikenneyhteydet
 - Energiantuotanto ja sähkölaitos, älykäs kaukolämpöverkko
 - Hiilineutraalius ja hiilinegatiivinen Hiedanranta
 - MAL-sopimus
- Kaupungit, joista yhtenä Tampere, joutuvat vastaamaan suuriin haasteisiin:
 - Miten luoda kaupungille sellaiset puitteet, jotta saadaan aikaiseksi kasvua ja työpaikkoja?
 - Miten säilyttää kaupungin kilpailukyky tulevaisuudessakin – energiahaasteet, työttömyys ja ikääntyvä työvoima huomioiden?
 - Miten varmistamme kaupungin uudistuskyvyn ja asukkaiden mahdollisuuden tasa-arvoon ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen?

Ajankohtaiset hankkeet

Tampereen Ratikka

- Tampereelle rakennetaan kaksihaarainen raitiotie Pyynikintorilta itään Hervantajärvelle ja yliopistolliselle keskussairaualalle vuosien 2017 - 2021 aikana.
- Raitiotie houkuttelee lähelle palveluita ja työpaikkoja ja sen varrelle voidaan sijoittaa uusia asuinalueita.
- Kaupunkiympäristön viihtyisyys nousee ja ratikka tarjoaa asukkaille uuden sujuvan liikkumismahdollisuuden. Se yhdistää kodit, koulut, työpaikat ja palvelut.
- Sähköistyvä linja-autoliikenne ja raitiotie yhdessä ovat tulevaisuuden tehokas, moderni ja ympäristöystävällinen ratkaisu.

3-4 min

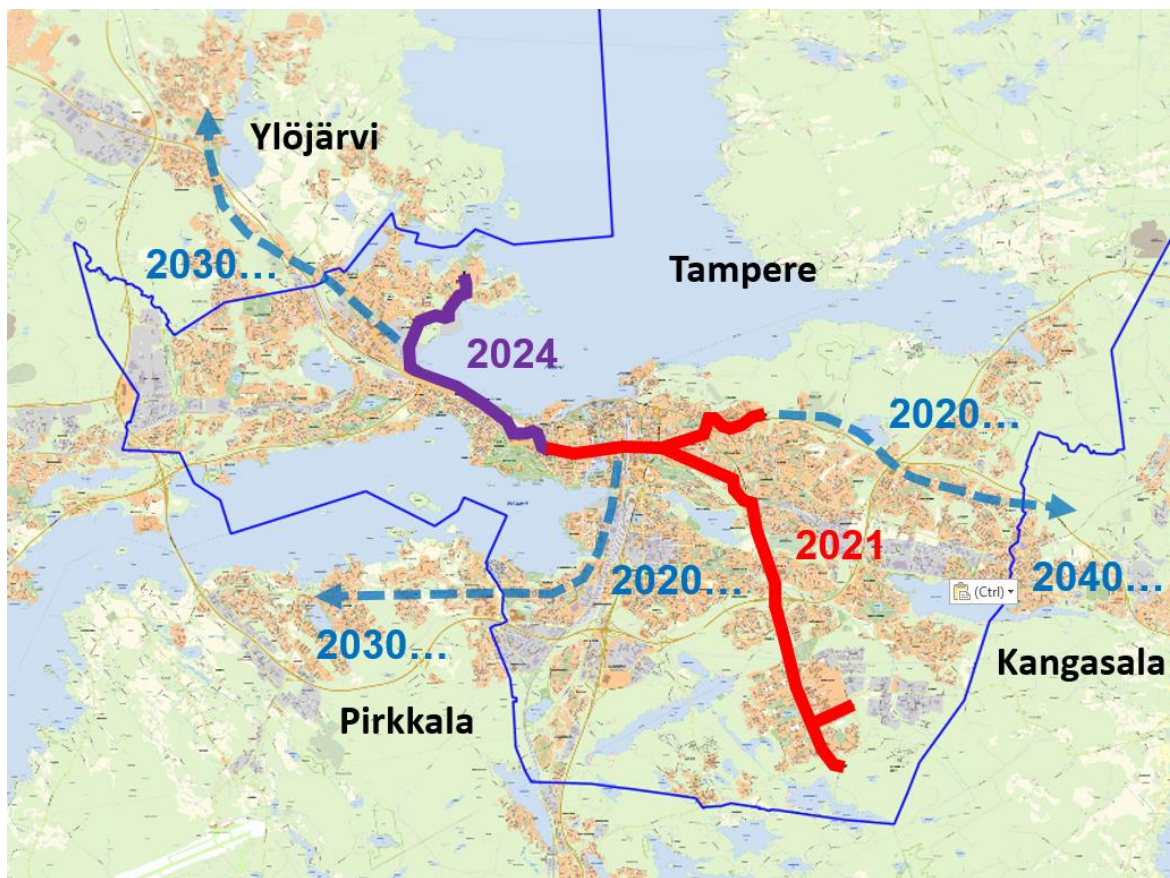
VUOROVÄLI
KESKUSTASSA

7,5 min

VUOROVÄLI
PÄIVÄSAIKAAN

Kuva: WSP Finland Oy, Idis Design Oy ja Tampereen kaupunki

Raitiotien jatkolinjat

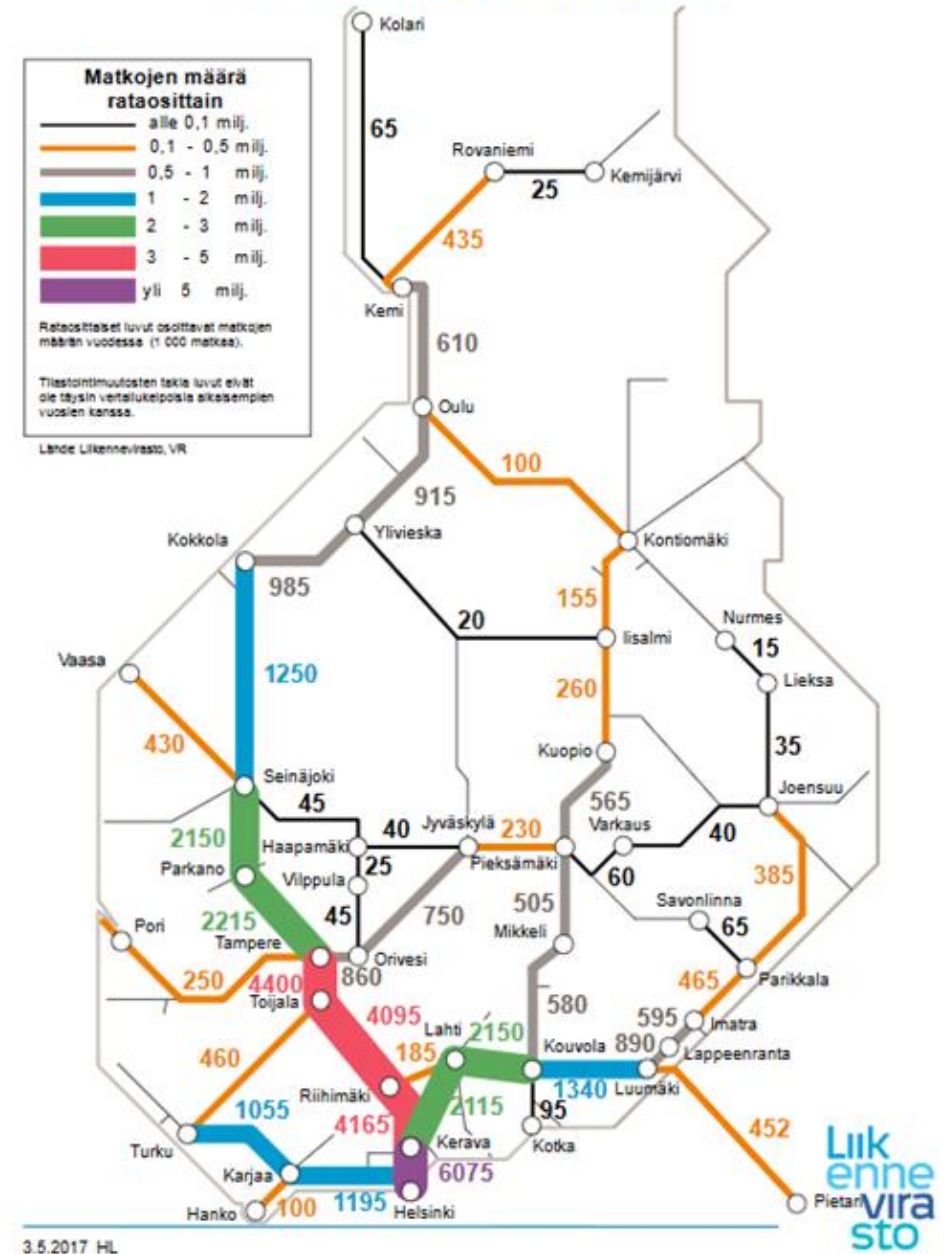
- Rakentaminen toteutusosalla 1 alkanut 2016. Tässä vaiheessa rakennetaan kaksi raitiotielinjaa (15 km) ja varikko.
- Toteuttaminen aikataulussa ja tavoitekustannuksessa.
- Raitiotien 2. vaihe Pynnikintorilta Lielahteen ja Lentävänniemeen päätetään syksyllä 2020 ja rakentaminen olisi 2021-2024.
- Raitiotien 3. vaiheen seudullinen yleissuunnittelu yli kuntarajojen on alkamassa. Näistä linjauksista päätetään syksyllä 2020.

Päärata on koko Suomen ratahanke

- Päärata on Suomen vilkasliikenteisin ratayhteys, jonka merkitys ulottuu koko Suomeen.
- Suomen vilkkain yhteysväli on Helsinki-Tampere (34% koko Suomen junaliikenteestä).
 - Kaksi-kolmekertainen matkustajamäärä toiseksi vilkkaimpaan väliin Tampere-Seinäjoki, joka sekin pääradalla.
- Keskeinen tavaraliikenteen yhteys, arvoltaan ja tonnimäärältään.
- EU:n TEN-T ydinverkon osa.

Henkilöliikenteen matkat vuonna 2016

Kaukoliikenne 12,047 milj. matkaa

RAKENTEILLA uusi kaupunginosa

120 000 m²
rakennettavaa alaa

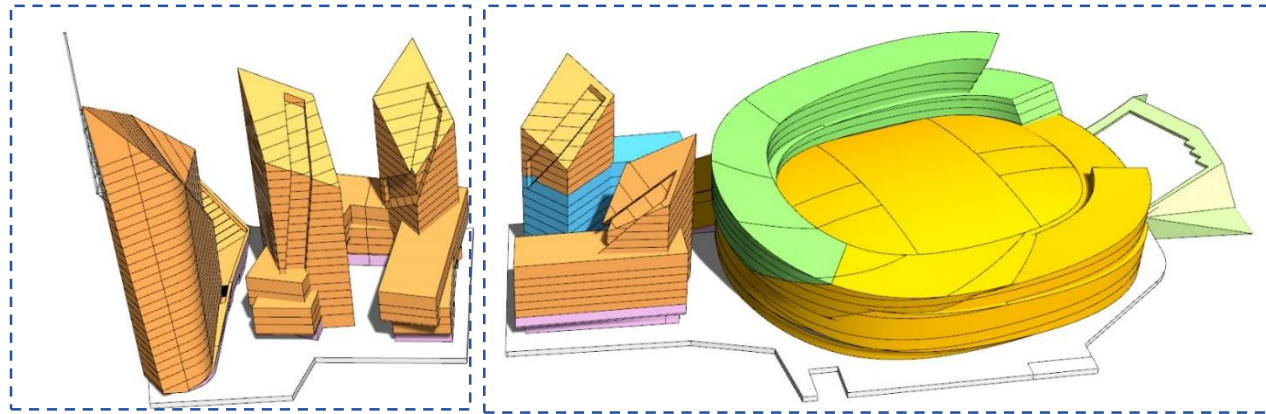
n. **1000**
asuntoja

13 000 m²
kaupalliset tilat

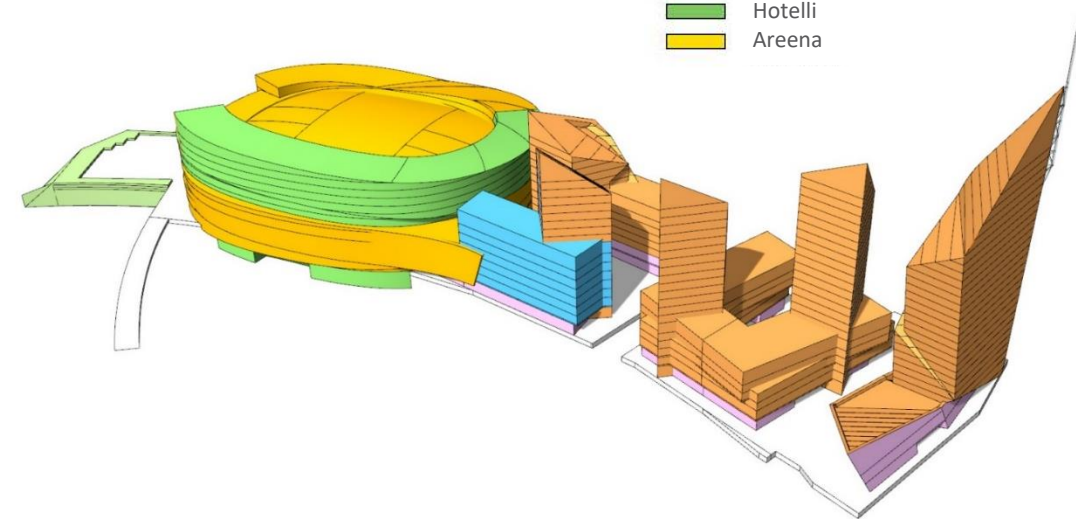
RAKENTEILLA uusi kaupunginosa

2. vaihe

1. vaihe

- Liiketilat
- Asunnot
- Toimitilat
- Hotelli
- Arena

120 000 m²
rakennettavaa alaa

n. **1000**
asuntoja

13 000 m²
kaupalliset tilat

2024...

Hiedanranta

Hiedanranta

- Älykäs ja kestävä tulevaisuuden kaupunginosa
- Kokeilualusta kiertotalouden ja ekotehokkuuden tuotteille sekä älykkään kaupungin palveluille.
- Kaupunginosaa tehdään kunnianhimoisesti yhdessä asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa.
- Kolmen miljardin yksityiset investoinnit 20–35 v. aikana.
- Tarjoaa kuntalaisille sujuvan arjen ja yhdistää keskustamaisen asumisen järviluontoon.
- Tavoite: hiilidioksidinegatiivinen ja tuottaa enemmän kuin kuluttaa.

25 000
ASUKASTA

10 000
TYÖPAIKKAA

Kuva: Tampereen kaupunki / Arkkitehtitoimisto NOAN

2025
SÄHKÖISET
KAUPUNKIPALVELUT

2030
HIILINEUTRAALI
KAUPUNKI

Smart Tampere

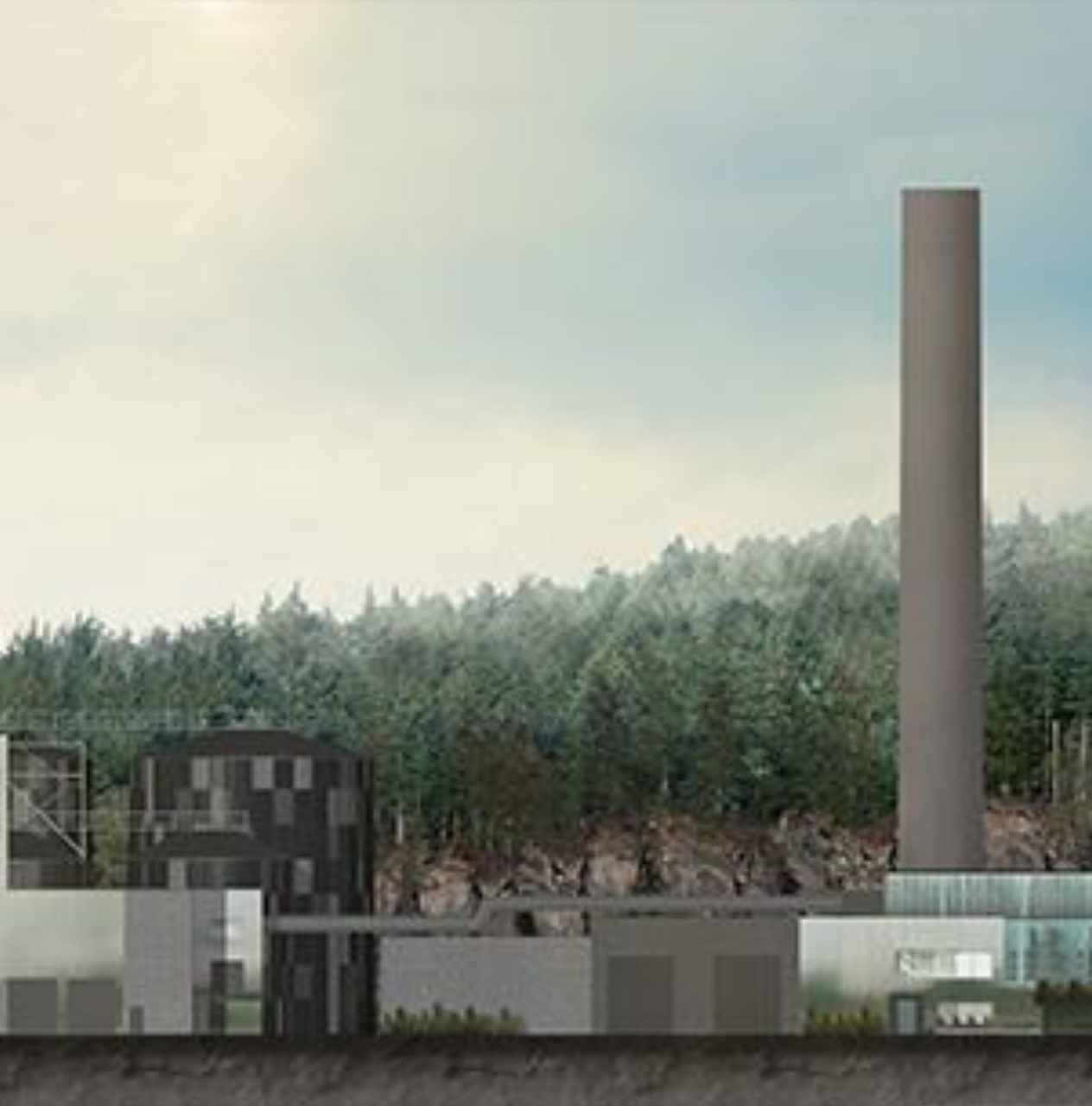
- Digitalisaatiota, liiketoimintaekosysteemejä ja kestävästä kehitystä edistävä ohjelma 2017-2021.
- Tuottaa arkea helpottavia digitaalisia palveluita, lisää hyvinvointia ja turvallisuutta sekä edistää sujuvaa liikkumista.
- Luo uusia globaalisti skaalautuvia älykkään kaupungin ratkaisuja yhdessä yritysten, tutkimuslaitosten ja kaupunkilaisten kanssa.
- Tavoitteena kasvaa kestävästi ja olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.
- Vahvistaa Tamperetta kansainvälisesti houkuttelevana osaamiskeskittymänä.

Kuva: Visit Tampere / Atacan Ergin

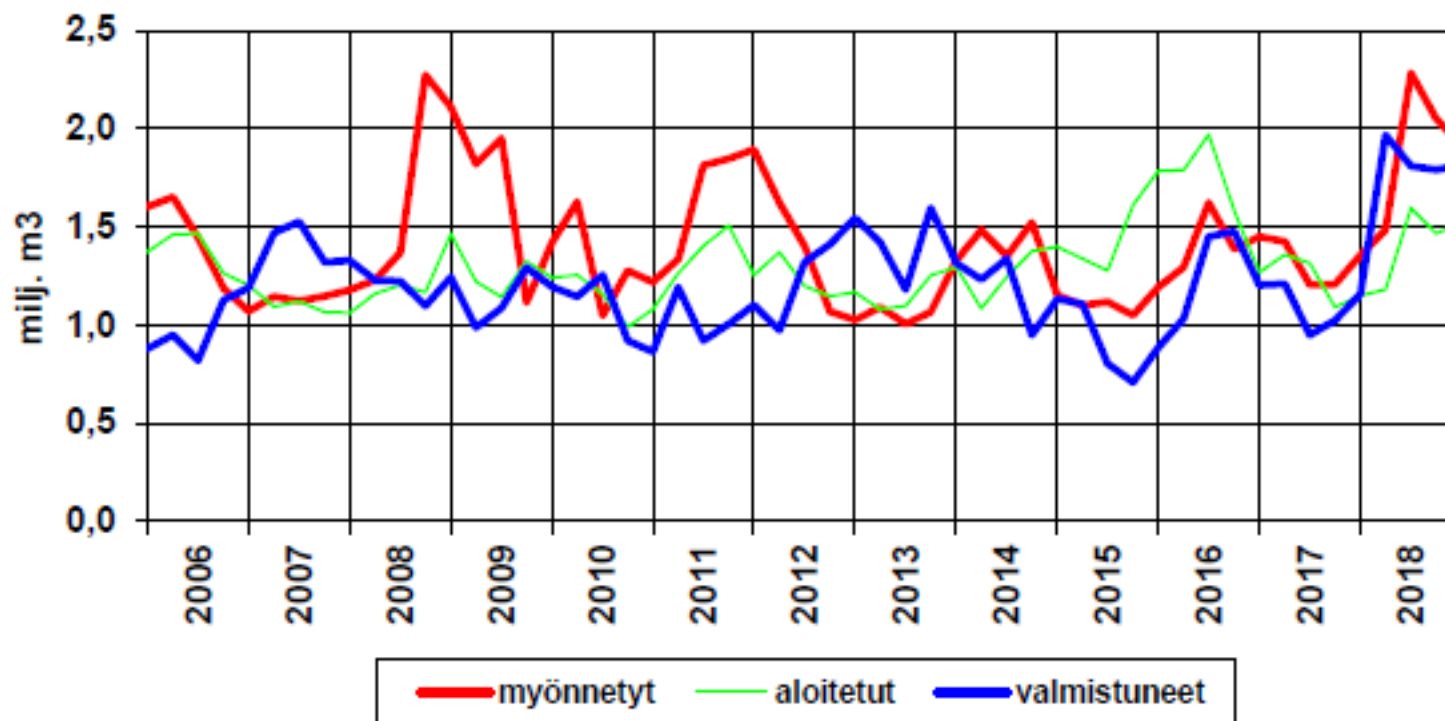
Keskusvedenpuhdistamo

- Noin 318 miljoonan euron hanke
- Valmistuu vuoteen 2024 mennessä
- Monikunnallinen hanke. Pirkkala, Lempäälä, Vesilahti, Ylöjärvi ja Kangasala ovat mukana hankkeessa. Tampere omistaa 71 % yhtiön osakkeista, muut kunnat eri osuuksin loput osakkeet.
- Kun valmistuu, mahdollistuu Viinikanlahden alueen kehittäminen. Alueelle uusia asuntoja järven rantaan ja lähelle keskustaa. Mahdollistaa Viinikanlahden kehittämisen sekä Hiedanrannan tekosaaren rakentamisen.

Rakentaminen Tampereella 2017-2018

RAKENTAMISEN JATKUVAT VUOSIARVOT

Rakentaminen Tampereella 2017-2018

VUOSIVERTAILU 2016 - 2018 JA MUUTOSPROSENTTI 2017/2018

	v.2016	v.2017	v.2018	muutos %
Myönnetyt				
koko rakennustilavuus (m3)	1 450 024	1 354 919	1 914 849	29 %
koko kerrosala (m2)	334 277	305 224	452 292	33 %
asuntoja (kpl)	3 699	3 364	4 368	23 %
Aloitettut				
koko rakennustilavuus (m3)	1 267 430	1 147 762	1 522 075	25 %
koko kerrosala (m2)	279 914	283 255	385 753	27 %
asuntoja (kpl)	2 971	3 449	4 358	21 %
Valmistuneet				
koko rakennustilavuus (m3)	1 202 321	1 157 321	1 811 685	36 %
koko kerrosala (m2)	253 886	273 460	364 089	25 %
asuntoja (kpl)	2 155	3 098	3 608	14 %

Luvut sisältävät uudet rakennukset ja vanhojen rakennusten laajennukset, mutta eivät vanhan rakennuskannan korjauksia ja muutoksia, joita on tehty Tampereella runsaasti.

Tampere 2026

kulttuuripääkaupunkihaku

- Lisää tamperelaista ja pirkanmaalaista kulttuuritarjontaa keskinäisellä ja kansainvälisellä tuotantoyhteistyöllä.
- Edistää tamperelaisten elämänlaatua lisäämällä tekemisen ja osallistumisen mahdollisuuksia.
- Lisää asukkaiden viihtyvyyttä ja kiinnittymistä kotiseutuun yhteisöllisen taiteen ja kulttuurin avulla.
- Voimistaa ja houkuttelee luovaa teollisuutta Pirkanmaalle, luo uusia työpaikkoja ja vahvistaa elämystaloutta.
- Edistää matkailijamäärien kasvua uuden kulttuuritarjonnan myötä.
- Kytkee merkittävät kaupunkikehityshankkeet laajemmaksi kokonaisuudeksi.

ELÄMYS-
TALOUS

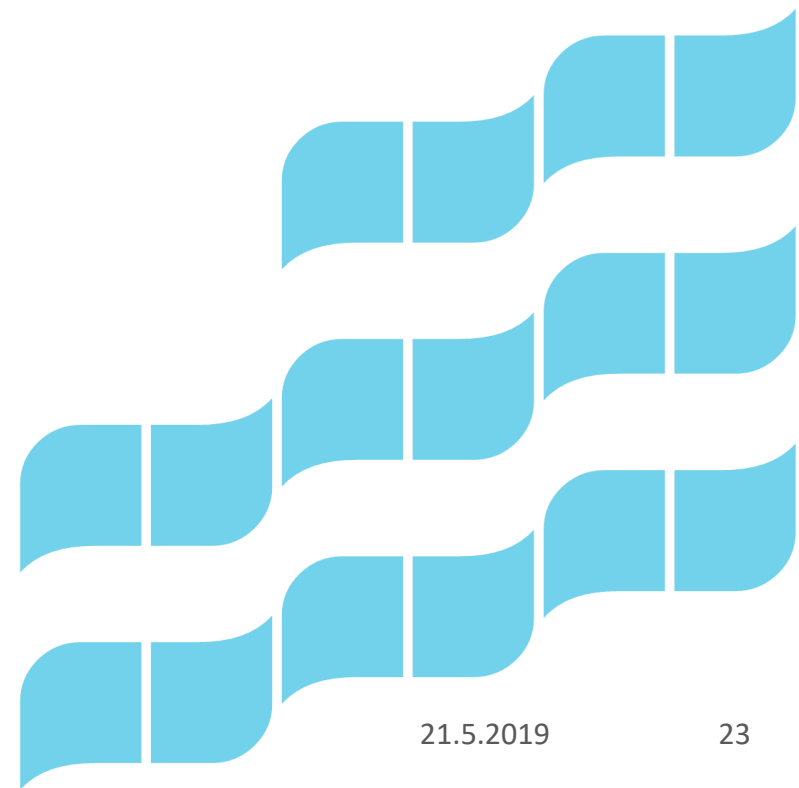
KULTTUURI
MATKAILU
TAPAHTUMAT
LUOVAT ALAT

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Tampereen hallitusohjelmataavoitteet

1. Suuret kaupungit ja valtio valmistelevat ja toteuttavat kaupunkipolitiikkaa yhteistyössä. Kaupunkipolitiikan tulee olla keskeinen osa hallitusohjelmaa.
2. Valtionosuusjärjestelmä on uudistettava. Nuoret aikuiset on huomioitava omana ikäryhmänään tulevassa rahoituksessa.
3. Kaupunkien sisäisiä, valtakunnallisia ja kansainvälisiä liikenneyhteyksiä on kehitettävä sujuvammiksi osana elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistamista ja ilmastonmuutoksen torjuntaa.
4. Ratkaisunavaimet alueen elinvoiman ja työllisyyden parantamiseen sekä osaamisen kehittämiseen on oltava jatkossakin kaupungeilla.
5. Valta päättää alueen maankäytöstä tulee pysyä kaupungeilla.
6. Neljän suurimman kaupunkiseudun asema MAL-sopimuskumppanina tunnistetaan ja turvataan.

Sote-uudistaminen vaiheittain kuntapohjaisesti

- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista ja järjestämisvastuun kokoamista suurempiin kokonaisuuksiin jatketaan **kuntapohjaisesti, vaiheittain ja hallitusti sekä alueelliset lähtökohdat huomioon ottaen** ja ilman laajamittaista ja muita toimialoja koskevaa hallinnon uudelleen järjestämistä.
- Uudistustyössä otetaan huomioon alueiden erityispiirteet sekä kuntien erilaisuus (mm. väestöerot, alueiden sisäiset erot, järjestämiskyky, tuottamiskyky ja rahoituskyky).
- Kuntalähtöisesti etenevä sote-uudistus mahdollistaa keskittymisen **palvelujen saatavuuden ja tason parantamiseen** ja pitää uudistuksen toiminnalliset ja taloudelliset riskit hallittavina.
- Ongelmia korjataan kehittämällä nykyisten järjestäjätahojen kautta järjestämis- ja tuotantorakenteita, jolloin uudistamistyö voi jatkua välittömästi. Valmistelussa hyödynnetään kunnissa ja maakunnissa jo vuosien ajan tehtyä hyvää kehittämistyötä. **Tavoiteaikatauluna olisi uusien kuntapohjaisten järjestäjä- ja tuotanto-organisaatioiden toiminnan aloitus 2021/2022.**
- **Ohjaavalla lainsäädännöllä kannustetaan järjestämisvastuun kokoamiseen suurempiin kokonaisuuksiin** sekä toiminnan jatkuvaan uudistamiseen ja edistetään palvelujen yhdenvertaista laatua ja saatavuutta pitkäjänteisesti erilaisissa ja erikokoisissa kunnissa.
- Uudistamistyön tavoitteet, kuten kustannusten kasvun hillintä, edellyttävät lisäksi **kuntayhtymien toiminnan edelleen kehittämistä** kuten kuntien hallinnollisen ja sopimuksellisen ohjauksen vahvistamista sekä lainsäädännössä määriteltäviä kriteereitä palvelujen laatuun, saatavuuteen ja vaikuttavuuteen.
- Kunnissa (ml. suuret kaupungit) on tällä hetkellä vahva sitoutuminen sosiaali- ja terveystalouden uudistamiseen.

Miksi kuntapohjaisesti?

- **Uskottavin tie konkreettisiin muutoksiin:** Kuntapohjainen eteneminen on tehokkain tapa koota sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä ja tuotantoa nykyistä suurempiin kokonaisuuksiin. Tämän osoitti sekä edellisellä hallituskaudella muodostetut uudet kuntayhtymät että suurten kaupunkien käynnistämät valmistelut kevään 2019 aikana.
- **Voimavarojen kohdistaminen palveluihin:** Kuntien toteuttamana sote-palvelujen kehittäminen on tehokasta ja kustannusvaikuttavaa. Voimavaroja voidaan kohdistaa välittömästi palvelujen parantamiseen (esim. vanhuspalvelut).
- **Lähivuosien kustannusten tehokas hallinta:** 2020-luvun alkuvuosien kustannuskehityksen hallinnan näkökulmasta kuntien kyky nopeasti uudistaa järjestämis- ja tuotantorakennetta on ratkaiseva. Kunnat tiedostavat myös hyvin kustannusrajoitteet, josta osoituksena on uusien sote-kuntayhtymien tiukka omistajaohjaus.
- **Nopein tapa uudistaa palveluita on evoluutio, ei revoluutio:** uudistus voidaan toteuttaa nykyllä lainsäädännön puitteissa.

Miksi kuntapohjaisesti?

- **Alueellisten erityispiirteiden huomioiminen:** Kuntien vastatessa valmistelusta voidaan huomioida asiakastarpeet ja tuotanto-olosuhteet aidosti ja alueellisesti. Samalla voidaan täysimääräisesti hyödyntää eri alueiden jo valmiita rakenteita (kuten hankinta- ja tuotantorakenteiden erot, kuntien palvelukeskukset, ICT-yhteenliittymät jne.).
- **Suurten kaupunkien sitouttaminen uudistukseen:** Edellisen hallituksen uudistuksen kaaduttua useimmilla suurilla kaupunkialueilla on käynnistetty kuntapohjaisten ratkaisujen valmistelu. Kaupungit ovat osoittaneet valmiuden järjestämis- ja tuotantotehtävien kokoamiseen ja vastuunkantoon koko alueensa sote-palveluista.
- **Ei sulje pois muita kehityssuuntia:** Kuntien johdolla tehtävä järjestämis- ja tuotantorakenteen eheyttäminen on tarkoituksenmukainen ensimmäinen vaihe, missä tahansa pitkän aikavälin tavoitellussa ratkaisussa.

Kuntalähtöinen uudistus vs. maakunta-/aluekuntaudistus

Kuntalähtöinen uudistus

<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hallittavuus, vaiheittaisuus ja nopeus - Järjestämis- ja tuotantorakenteiden uudistaminen jo hallituskauden aikana - Kuntien sitoutuminen ja voimavarat - Hallinnollisesti kevyt ja pienet muutuskustannukset - Kytkeä kuntien ennaltaehkäisevään työhön - Alueellisten erityispiirteiden huomioiminen 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarve kehittää kuntayhtymien demokraattista ohjaus ja uudistaa valtion rahoitusta
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kustannuskehityksen hallinta jo lähivuosina - Mahdollistaa voimavarojen kohdistamisen palveluihin (esim. vanhustenpalvelut) - Suurten kaupunkien sitouttaminen uudistukseen - Ei sulje pois muita kehityssuuntia tulevaisuudessa 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaikki kunnat eivät sitoudu - Pienten kuntien kantokyky rahoittajina

Maakunta-/aluekuntaudistus

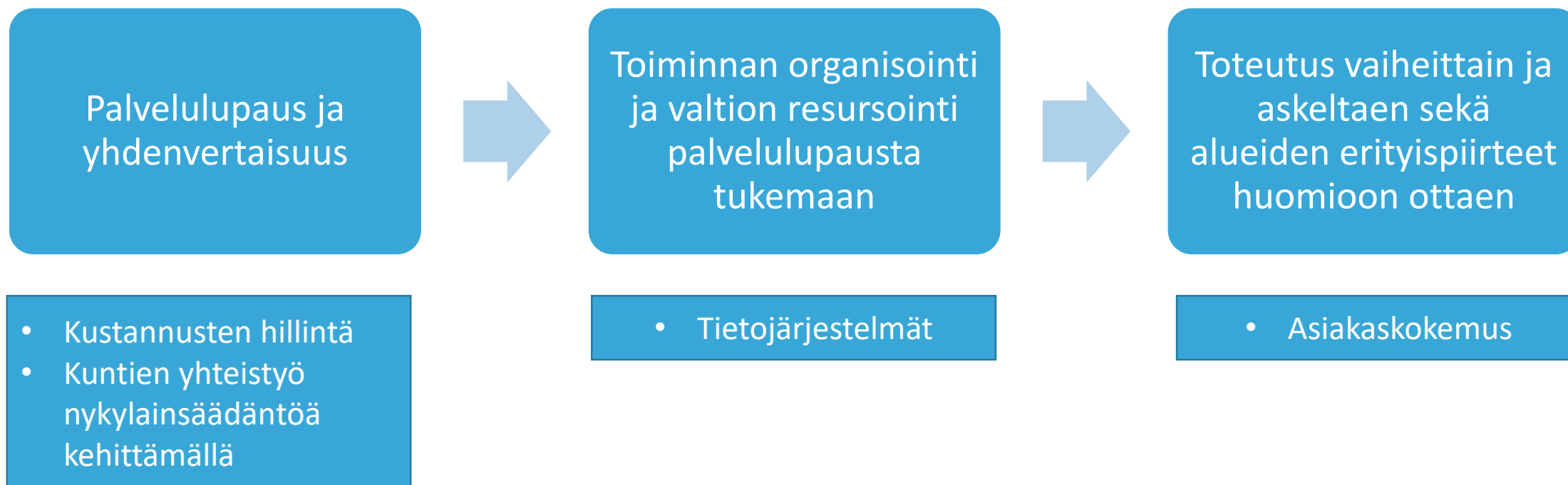
<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhdenmukaisuus ja hallittavuus valtion näkökulmasta - Vähentää pienten kuntien tehtäviä tarkoituksenmukaisesti - Peruspalvelujen ja erikoissairaanhoidon integraation varmuus kaikilla alueilla 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskiössä hallinnon kehittäminen, ei palvelut - Hallinnollisesti raskas ja kallis - Hidas toteuttaa, ei ratko lähivuosien ongelmia - Heikentää integraatiota lasten ja nuorten palveluissa
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhtenäisten sote-rakenteiden hyödyt pitkällä aikavälillä 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uudistuksen viivästyminen ja epäonnistuminen - Kuntien ja kaupunkien tahtotilan ja voimavarojen hukkaaminen - Taloudellisten kannustimien toimivuus: järjestelmän valuviat - Talouden veturi-kaupunkien toimintaedellytysten ja investointikyvyn heikkeneminen

Kunnille on annettava mahdollisuus ratkaista sote

Hallituksen ohjaus kuntalähtöisessä uudistuksessa

1. Pitkän aikavälin tavoitteiden määrittäminen hallitusohjelmassa, palvelujen saatavuus, yhdenvertaisuus ja kustannustehokkuus
2. Kuntien sitouttaminen uudistukseen
 - vuoden 2019 maakunta- ja sote-valmisteluun valtion talousarviossa kohdistetut määrärahat ohjataan kuntapohjaisten ratkaisujen edistämiseen siten, että uusi kuntapohjainen rakenne on toiminnassa 2021/2022
 - hallitus määrittelee rahoituksen saamisen ehdot asettamiensa tavoitteiden mukaisesti
3. Valtion roolin vahvistaminen sosiaali- ja terveyspalvelujen ohjauksessa ja uudistuksessa
 - edellisellä hallituskaudella käynnistynyttä työtä esim. tietopohjan yhtenäistämiseksi ja digitalisaation edistämiseksi jatketaan
4. Vaiheittainen lainsäädäntösuunnitelma osana parlamentaarista valmistelua, jossa tavoitteena esim.:
 - palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden yksityiskohtaisempi säätely (velvoittavat kriteerit/palvelulupaus)
 - kuntien (kuntayhtymien) yhteistyön velvoitteiden ja rakenteiden vahvistaminen (vrt. Paras-hanke)
 - kuntayhtymien ohjauksen vahvistaminen
 - rahoituksen uudistaminen (erit. valtionosuusjärjestelmän sote-palveluihin kohdistuvan osuuden tarkoituksenmukainen ratkaisu)

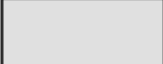
Uusi sote-prosessi

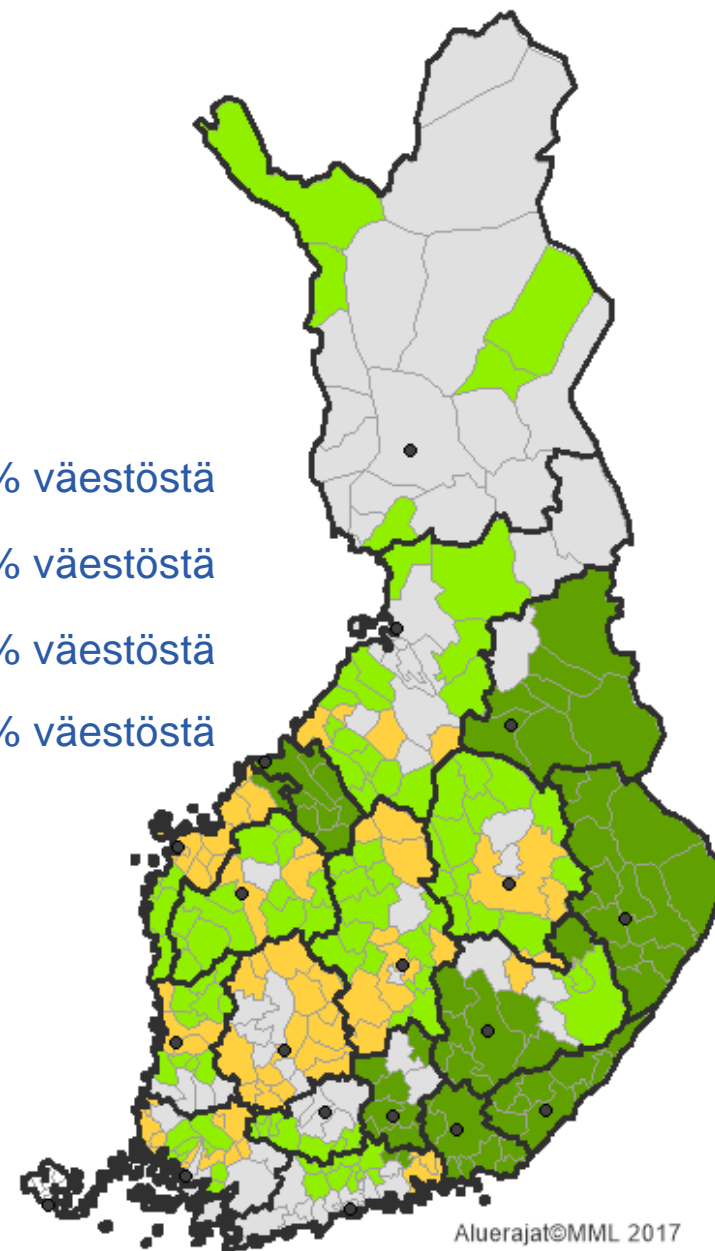
Kuntayhtymämallista

- Tunnettu ja toimiva kuntaperusteinen malli.
- Otettavissa käyttöön kuntien päätöksin nykylainsäädännön perusteella joko olemassa olevia kuntayhtymiä muuttamalla tai perustamalla uusi.
- Rahoitus- ja omaisuusjärjestelyt eivät edellytä uutta lainsäädäntöä.
- Vapaaehtoinen kuntayhtymämalli otettavissa käyttöön käytännössä ilman perustuslaillisia rajoitteita.
- Kuntaperusteisena mallina integroitavissa helpommin kuntien palveluihin.
- Kuntayhtymän puitteissa mahdollista edistää sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi asetettavia tavoitteita.

Soten järjestämisen tilanne 5/2019

	Koko maakunnan kattava sote-kuntayhtymä	(62)	15 % väestöstä
	Maakuntaa pienempi sote-kuntayhtymä	(98)	17 % väestöstä
	Vastuukuntamalli	(61)	21 % väestöstä
	Kunta järjestää sote-palvelut itse	(74)	47 % väestöstä

Kuntia yht.

Aluerajat©MML 2017

Maakunnalliset sote-kuntayhtymät:

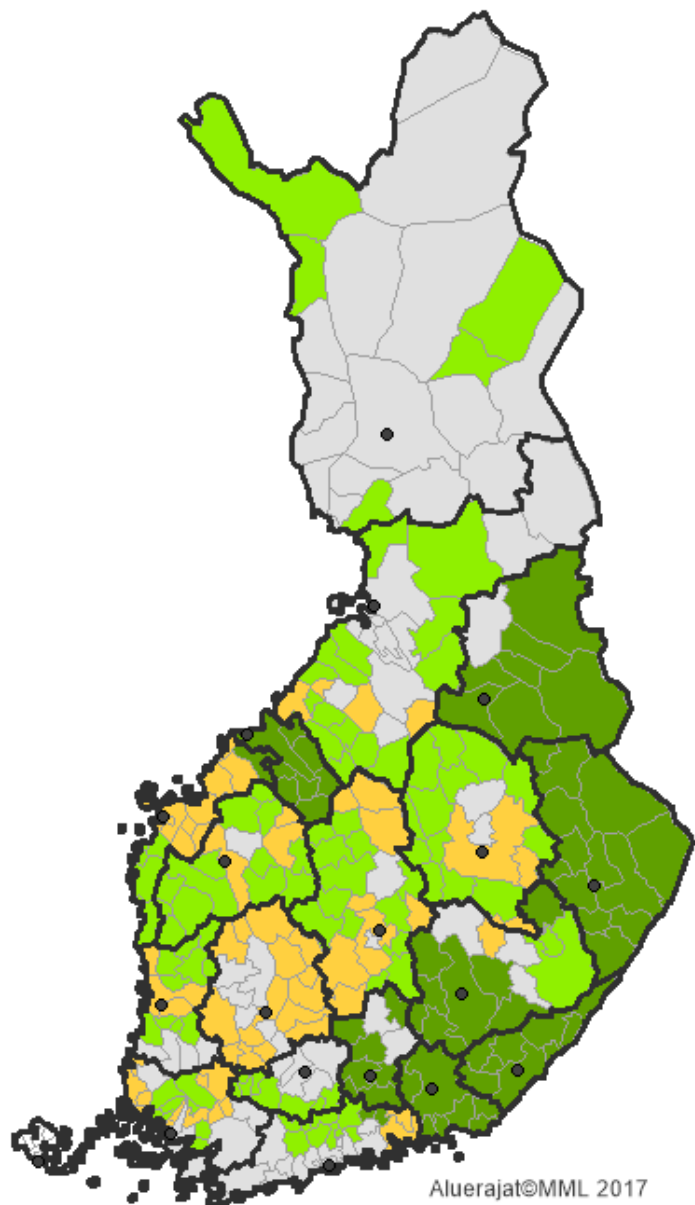
- Etelä-Karjala (Eksote), Pohjois-Karjala (Siun sote), Kainuu ja Keski-Pohjanmaa (Soite) ja Kymenlaakso (Kymsote)

Maakuntaa pienemmät sote-kuntayhtymät:

- Päijät-Hämeen hyvinvointi-ky PPHKY (mukana eivät ole Heinola ja Sysmä), Keski-Uudenmaan hyvinvointi-ky eli Keusote (kuusi kuntaa), Essote eli Etelä-Savon sote-ky (seitsemän kuntaa) ja Sosteri eli Itä-Savon sote-ky (neljä kuntaa)

Laajempia hartioita hakemassa:

- Pirkanmaa, Uusimaa, Keski-Suomi, Varsinais-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Satakunta ja Kanta-Häme
- Lappi: Rovaniemi kutsunut kuntia koolle
- Nykyisten sote-maakuntien lisäksi samankaltaiseen ratkaisuun ovat päätymsää suurin osa maakunnista. Näyttääkin siltä, että 90% suomalaisista asuu parin vuoden päästä alueella, jossa sote on koottu laajempaan kokonaisuuteen.

TAMPERE.

FINLAND

Kiitos!

TAMPEREEN KAUPUNKI